

prof. dr hab. Barbara Kubiak

Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna: wokalistyka

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego

w Poznaniu

Recenzja pracy doktorskiej

mgr Xiaomin Wang

Zlecniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z2021 r. poz.478), pismo z dnia 14 października 2024 r. z decyzją Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej, prof. dr hab. Roberta Cieśli, o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora pani Xiaomin Wang w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne.

Ocena pracy doktorskiej

Przedmiotem oceny, jest praca doktorska pani mgr Xiaomin Wang pod tytułem „Mezzosopranowe partie koloraturowe w analizie porównawczej na podstawie partii Sesto w operze *Juliusz Cezar* G. F. Haendla i partii Rozyny w operze *Cyrulik sewilski* G. Rossiniego. Analiza uwzględniająca aspekty wykonawcze i historyczne rozwoju głosu mezzosopranowego”.

Praca powstała pod kierunkiem prof. dr hab. Ryszarda Cieśli. Na pracę składa się dzieło artystyczne utrwalone na nośniku elektronicznym oraz jego opis.

Dzieło artystyczne, to płyta CD z nagraniem wybranych przez Doktorantkę fragmentów *Juliusza Cezara* G. F. Haendla i *Cyrulika sewilskiego* G. Rossiniego. W nagraniu udział wzięli: Tomasz Rak-baryton, Zbigniew Malak-tenor oraz Krzysztof Garstka-klawesyn i Beata Szebesczyk-fortepian. Partię Sesto we fragmentach *Juliusza Cezara* G. F. Haendla oraz partię Rozyny we fragmentach *Cyrulika sewilskiego* G. Rossiniego wykonuje Xiaomin Wang-mezzosopran.

Doktorantka wybrała następujące fragmenty:

G. F. Haendel *Gulio Cesare*

1. Aria Sesto *Svegliatevi nel core*
2. Aria Sesto *Cara speme, questo core tu cominci a lusingar*
3. Aria Sesto *L'angue offeso mai riposa*
4. Aria Sesto *L'aure che spira tiranno e fiero*
5. Aria Sesto *La giustizia ha già sull'arco*

G. Rossini *Il barbiere di Siviglia*

6. Aria Rozyny *Una voce poco fa*
7. Duet Rozyny i Figaro *Dunque io son*
8. Tercet Rozyny, Figara i Hrabiego *Ah, qual colpo inaspettato!*

Nagrania dokonano w styczniu 2023 roku, w Sali Filharmonii Narodowej w Warszawie.

Przedstawione **dzieło artystyczne**, ukazuje głos mezzosopranowy Xiaomin Wang, o pięknej barwie w całej skali, dobrej technice i bardzo poprawnej intonacji.

Wybrane przez Doktorantkę arie, duet i tercet, w znakomity sposób prezentują podjęty temat ewoluowania głosu mezzosopranowego na przestrzeni czasu, dzielącego powstanie obu oper. Dzieło Händla *Gulio Cesare* powstało w roku 1724, a *Il barbiere di Siviglia* Rossiniego w roku 1816. Prawie sto lat, to ogromna przestrzeń czasowa, która wraz z powstaniem wielu dzieł operowych i nie tylko, zaowocowała wielkim postępem w rozwoju techniki wokalne. Największe, moim zdaniem, znaczenie miało tu zastąpienie kastratów, głosami żeńskimi.

Doktorantka nagrała pięć arii Sesto z opery Händla *Gulio Cesare*: *Svegliatevi nel core*, *Cara speme, questo core tu comincia lusingar*, *L'angue offeso mai riposa*, *L'aure che spira tiranno e fiero* oraz *La giustizia ha già sull'arco*.

Arie te zostały nagrane z towarzyszeniem klawesynu. To moim zdaniem, bardzo dobry wybór. Specyficzne brzmienie tego instrumentu oraz bardzo charakterystyczny sposób wydobywania dźwięku, znakomicie wspierają interpretację śpiewaczki, szczególnie we fragmentach dynamicznych i można powiedzieć „drapieżnych” (np. *Svegliatevi nel core*). Na klawesynie solistce towarzyszył Krzysztof Garstka.

Fragmenty *Il barbiere di Siviglia* nagrane zostały z towarzyszeniem fortepianu, co, moim zdaniem, dodało łagodności i klarowności dźwięku w akompaniamencie, tak niezbędnej w stylu *bel canto*. Partię fortepianu wykonała Beata Szebesczyk.

Trzy fragmenty z opery G. Rossiniego, wybrane przez mgr Xiaomin Wang to: aria Rozyny *Una voce poco fa*, duet Rozyny i Figaro *Dunque io son* oraz tercet Rozyny, Figaro i Hrabiego *Ah, qual colpo inaspettato!* We wszystkich tych fragmentach, słyszymy Doktorantkę, jako dojrzałą, w pełni ukształtowaną śpiewaczkę.

Piękne, swobodne prowadzenie frazy, wyrównana w całej skali barwa głosu, przemyślana dynamika, szczególnie we fragmentach ansamblowych oraz bardzo indywidualny charakter zdobień i kadencji (dotyczy zarówno arii Sesto, jak i fragmentów partii Rozyny), to duże atuty przedstawionego przez Doktorantkę dzieła artystycznego.

Opis dzieła artystycznego składa się ze wstępu i trzech rozdziałów.

We wstępie Doktorantka przedstawia strukturę opisu dzieła artystycznego, prezentuje także swoje przemyślenia i argumenty dotyczące wyboru tematu pracy doktorskiej, jak również metod badawczych.

Rozdział pierwszy, to biografie obu kompozytorów. Życiorys każdego z nich, jest podzielony na etapy związane z edukacją, ważnymi wydarzeniami w ich życiu lub podróżami czy zmianą miejsca pobytu. W rozdziale tym, Autorka zamieściła dużo ciekawostek, pięknych ilustracji i zdjęć (np. fotokopia aktu chrztu Händla).

W zakończeniu życiorysu każdego z kompozytorów, Doktorantka zamieszcza podsumowanie największych osiągnięć, twórczy wkład w rozwój techniki kompozytorskiej czy w ewolucję form muzycznych każdego z twórców.

W życiorysach obu kompozytorów znaleźć można wiele ciekawostek, których próżno by szukać np. w Wikipedii. Dotyczy to szczególnie G. Rossiniego (np. korespondencja kompozytora ze Stanisławem Moniuszką).

Rozdział drugi zawiera informacje na temat okoliczności powstania obu oper oraz streszczenie librett.

W pierwszym podrozdziale Autorka zamieściła wiadomości na temat libretta i jego autora, Nicoli Francesco Hayma. Dowiadujemy się też o pierwszych wykonawcach głównych partii. Doktorantka dotarła do bardzo ciekawego obrazu, a właściwie ryciny, na której znajdują się odtwórcy trzech głównych postaci opery, kastrat Senesino, sopranistka Francesca Cuzzoni i kastrat Berenstadt. Jest to cenna informacja dotycząca „wizualnych aspektów początkowych wykonania oper Händla”.

Podrozdział ten zawiera także strukturę każdej partii wokalne i opis postaci biorących udział w omawianej operze. Znajdziemy tu wiadomości dotyczące historii kolejnych realizacji *Gulio*

Cesare, streszczenie opery oraz omówienie postaci historycznych, które były pierwowzorem głównych protagonistów umieszczonych w librecie przez N. F. Hayma.

Dalej, Autorka bardzo dokładnie opisuje wszystkie trzy akty opery Händla *Gulio Cesare*, z drobiazgowym umiejscowieniem w akcji scenicznej każdej arii czy chóru. Następnie omawia arie Kleopatry i Cezara, przedstawiając ich charakter, nastrój, a także środki użyte przez kompozytora dla podkreślenia prezentowanych przez wykonawców emocji i uczuć.

Podrozdział drugi dotyczy opery G. Rossiniego *Il barbiere di Sivilia*. Zawiera ogólne wiadomości o operze, jej premierze, pierwowzorze literackim, z którego korzystał autor libretta Cesare Sterbini oraz o obsadzie pierwszych spektakli. Rossini pisząc swoją operę, miał dokładne wyobrażenie dla jakiego głosu przeznacza dana partię.

Nie wszystkie jego życzenia dało się spełnić i niestety premiera, która odbyła się 20 lutego 1816 roku w Teatro Argentina w Rzymie, okazała się totalną katastrofą.

Od drugiego przedstawienia jednak, rozpoczął się tryumfalny pochód *Il barbiere di Sivilia* Rossiniego przez wszystkie sceny, kraje i kontynenty. To znakomite dzieło do dziś cieszy się niesłabnącym powodzeniem, zarówno wśród publiczności, jak i wśród realizatorów kolejnych inscenizacji.

W dalszej części podrozdziału drugiego, Doktorantka zajęła się rolą Rozyny, przytaczając bardzo interesujące fragmenty recenzji, nazwiska największych wykonawczyń tej partii, zarówno sopranów jak i mezzosopranów.

Kolejna część drugiego podrozdziału, to bardzo dokładne streszczenie obu aktów opery *Il barbiere di Sivilia* Gioachino Rossiniego. Tak, jak w przypadku opery *Gulio Cesare* Händla, Autorka przedstawia treść poszczególnych scen dzieła, z tytułami arii, duetów i ansambli. To bardzo dobre posunięcie, przyjmując fakt, że nie każda osoba czytająca w przyszłości tę pracę, widziała przedstawienie lub słuchała nagrań tej opery.

Zakończenie drugiego rozdziału, to bardzo interesujący fragment dotyczący realizacji *Il barbiere di Sivilia* Rossiniego w Chinach. Opisane realizacje miały miejsce w Teatrze Narodowym w Pekinie (2011 rok) oraz w Teatrze Wielkim w Chongqing (2023 rok).

Najważniejszy i najbardziej związany z tematem pracy jest **Rozdział trzeci**.

Doktorantka przedstawiła w nim analizę tekstowo-muzyczną wszystkich arii, duetów i tercetów zawartych w przedstawionym nam dziele artystycznym. Aby analiza była pełna i obejmowała wszystkie elementy dzieła muzycznego, Autorka skorzystała z nagrań spektakli zarejestrowanych na płycie CD.

Każdą arię Sesto z *Gulio Cesare* Händla czy arię Rozyny, duet z Figaro, tercet Rozyna, Figaro, Hrabia, Autorka poddała bardzo wnikliwej, skrupulatnej analizie. Poczynając od analizy preludiów, wstępów- takt po takcie, z podziałem na sekcje instrumentów i ich rolę w dopełnieniu harmonicznym i melodycznym partii wokalne, po dokładną analizę wszystkich elementów samej partii wokalne.

I tak mamy tu następujące podpunkty w każdym z podrozdziałów: struktura muzyczna, analiza melodii, harmonia i faktura akompaniamentu, cechy koloratury, cechy faktury, kontekst dramaturgiczny arii, analiza koncepcji wykonawczej (Rozyna).

W podsumowaniu omawianych fragmentów zarówno *Gulio Cesare* Händla, jak i *Il barbiere di Sivilia* G. Rossiniego, Autorka zamieszcza uwagi dotyczące elementów techniki wokalne, potrzebnych do wykonywania analizowanych partii.

W umieszczonych w opisie dzieła artystycznego przykładach nutowych, odnajdujemy wszystkie najważniejsze elementy, które Doktorantka podała analizie.

To bardzo ciekawy rozdział pracy, świadczący o głębi przemyśleń mgr Xiaomin Wang na temat wybranych i nagranych przez nią fragmentów obu oper, stanowiących dzieło artystyczne.

Opis dzieła artystycznego jest ciekawy, skrupulatny i bardzo przejrzysty, okraszony wieloma ciekawymi fotografiami, rycinami i przykładami nutowymi wybranymi bardzo adekwatnie, do omawianych przez Doktorantkę problemów.

Bibliografia podzielona jest na działy. I tak mamy tu Publikacje książkowe, Prace dyplomowe, Publikacje w czasopiśmie, Netografię oraz spis obrazów i zdjęć wykorzystanych w pracy.

Podsumowując. Dzięki powstaniu tej pracy zyskujemy pewnego rodzaju kompendium wiedzy na temat rozwoju głosu mezzosopranowego w kontekście historycznym. Analiza wielu elementów dzieła muzycznego, zarówno opery *Gulio Cesare* Händla, jak i *Il barbiere di Sivilia* Rossiniego, pozwala spojrzeć na znaczenie i rozwój głosu mezzosopranowego z szerokiej perspektywy.

KONKLUZJA:

Przedstawiona przez mgr Xiaomin Wang praca, czyli dzieło artystyczne oraz jego opis, stanowią, w moim mniemaniu, spójną całość i są interesującym kompendium wiedzy na temat ewolucji głosu mezzosopranowego w aspekcie historycznym.

Opis dzieła artystycznego jest bardzo ciekawy i pokazuje wielkie zaangażowanie i dociekliwość Doktorantki. Obszerna bibliografia, różnorodność źródeł, z których korzystała, świadczą o ogromie pracy, jaką włożyła w powstanie opisu dzieła artystycznego. Doceniam też samo dzieło artystyczne, jego wartość wokalną i jakość wykonania.

Stwierdzam, że Doktorantka posiada zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne(wokalne) i jest jak najbardziej przygotowana do prowadzenia samodzielnej działalności artystycznej, a także dydaktycznej.

Pani mgr Xiaomin Wang rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i tym samym spełniła wymagania *art.187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021. Poz. 478)*

Pracę doktorską akceptuję w całości i wnioskuję o jej przyjęcie.

Prof. dr hab. Barbara Kubiak

